

Ursula Kopp

Animale folositoare

Atragere și colonizare în grădină

Editura Casa
Oradea, 2024

Cuprins

Cuvânt înainte	5
O grădină naturală – invitație pentru animale folositoare	7
Crearea grădinii naturale	8
Grădină naturală atractivă pentru animale folositoare	9
Garduri vii din arbuști sălbatici – varietate multicoloră	10
Frumusețea naturală a pășunii cu flori sălbaticice	12
Plantele sălbaticice sunt binevenite	13
Zidul de piatră – un loc la soare	14
Iazul natural – apa, elixirul vieții	15
Întreținerea grădinii naturale	17
Pregătirea solului	17
Întreținerea solului	17
Tăierea	19
Plante pentru grădina naturală	20
Cele mai bune plante pentru grădina naturală	22
Arbuști	22
Plante perene	23
Animal folositor sau dăunător?	24
Hoteluri pentru insecte și alte adăposturi pentru animale folositoare	27
Ce este un hotel pentru insecte?	28
Locul potrivit	29
Construirea unui hotel pentru insecte	30
Totul depinde de planificare și proiectare	34
Vasul pentru urechelnite	36
O locuință de iarnă pentru arici	38
Construirea unei cetăți pentru arici	38
Suporturi pentru cuibărit, pentru păsări	39
Construirea unui cuib pentru pițigoi	40
Cuiburi artificiale pentru păsări care cuibăresc în scorburi	41
Cele mai importante animale folositoare – descriere	43
Calul dracului (<i>Libellula depressa</i>)	44
<i>Coenagrion puella</i>	45
Cosașul verde (<i>Tettigonia viridissima</i>)	46

Urechelnița (<i>Forficula auricularia</i>)	47
Buburuza, mămăruța (<i>Coccinella septempunctata</i>)	48
Carab arămiu (<i>Carabus cancellatus</i>)	49
<i>Rhagonycha fulva</i>	50
Ileană (<i>Cetonia aurata</i>)	51
<i>Clytus arietis</i>	52
Groparul (<i>Nicrophorus vespilloides</i>)	53
Crisopa (<i>Chrysoperla carnea</i>)	54
Ochiul de păun de zi (<i>Inachis io</i>)	55
Bondarul de pământ (<i>Bombus terrestris</i>)	56
Bondarul de grădină (<i>Bombus hortorum</i>)	57
Gărgăunul (<i>Vespa crabro</i>)	58
Albina minieră cu spate cenușiu (<i>Andrena vaga</i>)	59
<i>Anthophora plumipes</i>	60
Viespea de nisip (<i>Ammophila sabulosa</i>)	61
<i>Episyrphus balteatus</i>	62
<i>Tachina fera</i>	63
Râma (<i>Lumbricus terrestris</i>)	64
Chilopodul de piatră (<i>Lithobius forficatus</i>)	65
Păianjenul cu cruce (<i>Araneus diadematus</i>)	66
Broasca râioasă brună (<i>Bufo bufo</i>)	67
Broasca roșie de munte (<i>Rana temporaria</i>)	68
Șopârla de câmp (<i>Lacerta agilis</i>)	69
Limaxul mare (<i>Limax maximus</i>)	70
Năpârca (<i>Anguis fragilis</i>)	71
Ariciul (<i>Erinaceus roumanicus</i>)	72
Pițigoiul mare (<i>Parus major</i>)	73
Ciocănitoea pestriță mare (<i>Dendrocopos major</i>)	74
Ghionoia verde (<i>Picus viridis</i>)	75
Pănțarușul, ochiul-boului (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	76
Sturzul cântător (<i>Turdus philomelos</i>)	77
Index alfabetic al denumirilor românești	78
Index alfabetic al denumirilor științifice	79
Credite foto	80

Cuvânt înainte

Dispariția amenințătoare, în masă, a albilnelor la nivel mondial, precum și reducerea îngrijorătoare a numărului multor specii de păsări autohtone sunt teme centrale, chiar și în mass media. Agenția Federală pentru Conservarea Naturii consideră cauze principale agricultura intensivă, cu monoculturi, și utilizarea masivă de pesticide, ceea ce duce la distrugerea habitatelor inițiale, tradiționale, împreună cu sursele lor variate de hrană. Pentru fiecare dintre noi este clar că, pierderea chiar și numai a unei specii de animale cu rol precis în lanțul trofic, duce în mod inevitabil la dispariția altor specii și la pierderea stabilității și productivității unor ecosisteme întregi.

Menținerea varietății biologice este garantată numai dacă este asigurată supraviețuirea polenizatorilor. Fiecare dintre noi putem contribui la sprijinirea și bunăstarea lor. În principiu, este necesară, în cea mai mare măsură, renunțarea la utilizarea de pesticide. Primăriile și fermierii să planteze mai multe zone verzi, pășuni și să lase zone cu flori sălbatice la marginea câmpurilor.

Grădinile, mai ales în orașe, sunt refugii pentru cele mai variate specii de animale și astfel constituie un substitut de habitat – uneori chiar ultima posibilitate de retragere pentru aceste animale. Multe dintre anima-

lele mici și neînsemnate din grădină sunt observate însă numai atunci când apar în număr mai mare sau dacă devin vizibile datorită pagubelor provocate. În astfel de cazuri se vorbește foarte repede despre o infestare cu dăunători și se apelează la mijloace chimice. Astfel se pierde din vedere faptul că acest lucru poate dăuna extrem de mult echilibrului biologic din grădină. Cine dorește să practice un grădinărit natural ar trebui să cunoască diversii locuitori ai grădinii sale, pentru a putea influența biodiversitatea atunci când creează și configurează grădina.

Această carte urmărește să ajute grădinarul unei grădini naturale în observarea și colonizarea animalelor în grădină. Ea prezintă în descrieri detaliate cele mai importante și mai răspândite vietăți folositoare pentru grădină, oferind informații cu privire la modul de viață, hrănire și cerințe ecologice. În afară de acestea, cartea oferă idei de design și instrucțiuni de construcție pentru adăposturi pentru animale folositoare și suporturi pentru cuiburi, precum și sfaturi cu privire la modul în care pot fi atrase și sprijinite activ multe dintre micile ajutoare din grădină. Astfel, grădina, în interacțiune cu solul, plantele și ajutoarele animale, devine o oază atât pentru oameni cât și pentru animale.

O grădină naturală – invitație pentru animale folositoare

Pentru ca animalele folositoare să se simtă bine în grădină, trebuie create condiții favorabile pentru ele. O grădină în care domină suprafețele de iarbă, presărate cu puține plante, nu va atrage aproape deloc sau doar în mică măsură micile ajutoare. Dacă, în schimb, grădina este populată cu mulți arbuști și tufe înflorite, ea le oferă mult mai multe biotopuri și posibilități de hrănire. În garduri vii își găsesc loc păsările care devorează cu predilecție cele mai variate insecte, care la rândul lor se hrănesc cu frunze. Grămezile de vreascuri și de frunze îi ajută pe arici să hiberneze în siguranță. Un zid de piatră cu cavități este un refugiu ideal pentru șopârle. Plantele cu flori atrag nu doar albinele și bondarii, ci și fluturii și alte insecte folositoare. O grădină naturală este așadar premisa pentru ca un număr cât mai mare de animale folositoare să o colonizeze.

Crearea grădinii naturale

Scopul și farmecul unei grădini naturale constau în faptul că ea nu este creată de mâna omului, cel puțin nu în sensul obișnuit, cu eforturi și costuri mari. În cazul unei grădini naturale este vorba despre crearea unui colț de natură care se află în echilibru ecologic. Grădina nu este formată din exterior, ci se lucrează cu ceea ce există deja aici.

Mai întâi se analizează solul existent: acesta trebuie să fie compus din pământ care se găsește în mod obișnuit în regiunea respectivă. Apoi se aleg plantele care cresc și înfloresc aici cu ușurință și fără multă îngrijire. Este vorba aproape în exclusivitate despre specii autohtone. Din acest motiv, grădinarul unei grădini naturale trebuie doar să cerceteze peisajul din împrejurimile sale și să își configureze grădina astfel încât să se încadreze în mod

armonios în mediu. Acest lucru presupune, la rândul său, cunoașterea florei autohtone. După ce s-a stabilit selecția de plante, acestea mai trebuie doar grupate și folosite în mod rezonabil. Pentru ca în grădină să se poată manifesta cu adevărat natura, trebuie respectate câteva reguli de bază:

- Grădinarul unei grădini naturale lucrează fiind conștient de natură și mediu și învață din observarea proceselor din grădină.
- El este răbdător, experimentează și cere sfaturi.
- Ideea de bază este aceea de a grădini împreună cu natura și nu împotriva ei. Din acest motiv, în grădinile naturale se renunță la îngrășăminte minerale și pesticide. Grădina este îngrijită cu blândețe, natura este corectată doar la nevoie, uneori completată.

Grădină naturală atractivă pentru animale folositoare

Într-o grădină funcțională, nenumărate componente formează dependențe complexe. Obiectivul central al planificării și proiectării este, de aceea, crearea unui număr cât mai mare de medii de viață interconectate. Dacă, de exemplu, se dorește atragerea fluturilor, nu este suficientă plantarea de flori care produc nectar. Fluturii au nevoie și de plante adecvate pentru depunerea ouălor și de hrană pentru omizi, precum și de un loc pentru dezvoltarea pupelor și pentru iernat. De asemenea, nu este suficientă agățarea unui

cuib artificial pentru păsări, fără a pune la dispoziția insectelor și a vietăților din sol ascunzători sigure și cu acces la apă. O grădină diversă, naturală, oferă hrană, adăpost, spațiu vital și cuiburi pentru multe specii de animale – de la râme și până la arici, de la bondari și până la pițigoii. Cu cât sunt îmbinate între ele mai multe medii de viață în grădină, cu atât mai mare este oferta de spații vitale. Astfel, speciile de animale se vor simți bine aici și vor asigura varietatea biologică și stabilitatea grădinii.

Gard viu mixt cu ierburi, arbuști și plante perene

Garduri vii din arbuști sălbatici – varietate multicoloră

Gardurile vii din arbuști sălbatici au o valoare ecologică mare, deoarece oferă protecție și hrană faunei autohtone. De asemenea, se deosebesc de gardurile vii mereu verzi, prezente peste tot, și sunt decorative pe tot parcursul anului: primăvara ne bucură cu flori multicolore, vara ne dau fructe zemoase, iar toamna se împodobesc cu frunze în culori arămii strălucitoare.

Gardurile vii din arbuști sălbatici reprezintă un spațiu vital important, mai ales pentru păsări. Pe primele poziții în lista arbuștilor care oferă hrană se află păducelul, porumbarul și măceșul. De exemplu, păducelul este un arbust îndrăgit de peste 160 de specii de insecte, iar fructele sale sunt consumate de peste 30 de specii de păsări. Măceșii sunt plante melifere valoroase; aproximativ 20 de specii de mamifere și peste 25 de specii de păsări se hrănesc cu măceșe, până târziu în iarnă. În lăstărișul gardurilor vii din arbuști sălbatici trăiesc numeroase arahnide și insecte, care servesc drept hrană păsărilor. Gândacii de pământ, amfibienii și aricii caută protecție în desișul de deasupra solului.

În stratul de plante care crește sub arbuști, formând trecerea spre zona verde, trăiesc insecte și vietăți ai solului. Frunzele căzute, resturile de plante, ierburile perene sălbatice oferă un loc ideal de iernat pentru arici și alte animale mici.

